

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Elżbieta Fijałkowska(spr.)

Sędziowie: SA Andrzej Daczyński, SA Bogusława Żuber

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2013 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w L.**

przeciwko **(...) Sp. z o. o. z siedzibą w P.**

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia obowiązanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt IX GCo 50/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

Andrzej Daczyński Elżbieta Fijałkowska Bogusława Żuber

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy udzielił uprawnionemu zabezpieczenia roszczenia na 1.592.099 zł, na którą składa się: 1.483.380 zł tytułem należności głównej, 25.888 zł tytułem odsetek ustawowych od należności głównej liczonych od dnia 01 stycznia 2013 r. do dnia 20 lutego 2013 r., 1.085 zł (tj. 5 x 217 zł) tytułem kosztów wykonania zabezpieczenia oraz 81.386 zł (74.169 zł opłata sądowa, 7.200 zł koszty zastępstwa procesowego, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa) tytułem przewidywanych kosztów postępowania, 360 zł tytułem kosztów opłaty od wniosków o odpisy aktualne z załączonych ksiąg wieczystych poprzez obciążenie hipotekami przymusowymi przysługujących obowiązanemu praw do nieruchomości objętych księgami wieczystymi o numerach:

- (...) - tj. przysługującego obowiązanemu prawa własności tej nieruchomości gruntowej zabudowanej o powierzchni 0,8466 ha położonej w miejscowości Ł., gm. Ł., pow. (...), woj. (...) - na kwotę 600.000 zł;
- (...) - tj. przysługującego obowiązanemu prawa własności tej nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0719 ha położonej w miejscowości Ł., gm. Ł., pow. (...), woj. (...) - na kwotę 192.099 zł;
- (...) - tj. przysługującego obowiązanemu udziału wynoszącego (...) w prawie własności tej nieruchomości gruntowej o powierzchni 1,9749 ha położonej w miejscowości Ł., gm. Ł., pow. (...), woj. (...) - na kwotę 200.000 zł;

- (...) - tj. przysługującego obowiązanemu udziału wynoszącego (...) w prawie własności tej nieruchomości gruntowej o powierzchni 2,3452 ha położonej w miejscowości Ł., gm. Ł., pow. (...), woj. (...) - na kwotę 200.000 zł;
- (...) - tj. przysługującego obowiązanemu prawa własności tej nieruchomości gruntowej o powierzchni 1,0000 ha położonej w miejscowości D., gm. M., pow. (...), woj. (...) - na kwotę 400.000 zł,

w pozostałym zakresie wniosek oddalił, punkt 1 postanowienia zaopatrzył we wzmiankę o wykonalności, wyznaczył uprawnionemu dwutygodniowy termin od daty doręczenia postanowienia na wniesienie powództwa pod rygorem upadku zabezpieczenia.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że uprawniony należycie wykazał, że przysługuje mu wobec obowiązanego roszczenie o zapłatę kwoty 1.483.380 zł wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 21 listopada 2012 r. wraz z należnościami ubocznymi i dodatkowymi. Faktura ta została wystawiona za wykonanie prac opisanych szczegółowo w umowie z dnia 23 kwietnia 2012 r., zawartej pomiędzy uprawnionym i obowiązanym. Z załączonego do wniosku protokołu zdawczo-odbiorczego z 20 listopada 2012 r. wynika, że wskazane prace zostały wykonane przez uprawnionego oraz odebrane przez obowiązanego. Poza tym, jak wynika z załączonej do wniosku korespondencji pomiędzy stronami, fakt istnienia zobowiązania nie był nigdy kwestionowany przez obowiązanego.

W ocenie Sądu wnioskodawca uprawdopodobnił również istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika potrzeba udzielenia roszczeniu uprawnionego dodatkowej ochrony, jaką jest udzielenie zabezpieczenia. Z załączonych do wniosku dokumentów wynika, że zobowiązania krótkoterminowe obowiązanego w roku 2011 wynosiły 20.823.029,93 zł, przy czym stan należności krótkoterminowych utrzymywał się na poziomie 10.793.341,78 zł. Powyższe oznacza, że stan zadłużenia krótkoterminowego przewyższa stan należności krótkoterminowych o kwotę ponad 10.000.000 zł. Jest to kwota znaczna, a dodatkowo w przypadku rozliczeń pieniężnych pomiędzy przedsiębiorcami należy mieć na uwadze fakt, że ujęcie należności w bilansie spółki nie oznacza, że ta rzeczywiście będzie w stanie je odzyskać i swobodnie nimi dysponować. Jest bowiem oczywiste, że w stosunku do niektórych należności może zająć potrzeba wytoczenia procesów, co w konsekwencji może znacznie odsunąć w czasie realną możliwość odzyskania należności pieniężnych i swobodne nimi dysponowanie. Posiadany przez obowiązanego kapitał zapasowy na poziomie 300.000 zł jest nieznaczny w stosunku do zobowiązań przez niego posiadanych.

Dodatkowo na podstawie aktu notarialnego z dnia 25 czerwca 2012 r. K. C. wniosła aportem należące do niej przedsiębiorstwo (...) w zamian za objęcie udziałów w spółce obowiązanego. Wartość aportu strony oceniły na kwotę 22.995.000 zł. Wniesienie aportu odbyło się z równoczesnym podniesieniem kapitału zakładowego spółki do kwoty 24.215.000 zł z uprzedniej 1.220.000 zł. Obowiązanego w dokonaniu powyższej czynności reprezentował Prezes Zarządu J. Ś. - ojciec K. C., co wynika między innymi z załączonej decyzji wydanej przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w P. z dnia 21 grudnia 2012 r. W skład wnoszonego aportem przedsiębiorstwa wchodziły między innymi prawa własności nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego czy udziały we współwłasności różnych nieruchomości. Działalność gospodarczą w ramach której K. C. prowadziła wnoszone aportem przedsiębiorstwo została zarejestrowana 20 czerwca 2012 r., tj. na 5 dni przed jego wniesieniem aportem do spółki obowiązanego. Poza tym wyżej wymienione nieruchomości w większości są obciążone znacznymi hipotekami, ujawnionymi w dziale IV księgi wieczystej prowadzonej dla każdej z nieruchomości. W ocenie Sądu mając na uwadze powyższe okoliczności należy podzielić pogląd uprawnionego, który stoi na stanowisku, że wniesienie aportem przedsiębiorstwa należącego do K. C., przy równoczesnym podniesieniu kapitału zakładowego obowiązanego, w rzeczywistości nie umocniło pozycji finansowej obowiązanego, ale mogło doprowadzić do jej osłabienia, bowiem wartość samego aportu wskazana przez strony umowy znacznie odbiega od kwoty obciążeń ujawnionych w księgach wieczystych. Słusznie przy tym wskazuje uprawniony, że nawet pobieżna analiza majątku wnoszonego przedsiębiorstwa, relacje rodzinne pomiędzy jego uprzednim właścicielem, a prezesem zarządu obowiązanego, czas od rejestracji działalności gospodarczej przez K. C. do momentu wniesienia przedsiębiorstwa aportem są okolicznościami tego rodzaju, że znacznie osłabiają wiarygodność dokonanej czynności prawnej, w konsekwencji negatywnie wpływając na ocenę wypłacalności samego

obowiązane. Powyższe umacnia także argument, że k.s.h. nie przewiduje obowiązku badania wartości rzeczywistej wniesionego aportu, zostawiając w tym zakresie swoistą swobodę stronom umowy, która jak pokazuje praktyka życia gospodarczego, jest wielokrotnie nadużywana.

W ocenie Sądu mając to na uwadze należy uznać, że wnioskodawca w sposób wystarczający uprawdopodobnił, że posiadania interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika potrzeba udzielenia roszczeniu uprawnionemu dodatkowej ochrony, jaką jest udzielenie zabezpieczenia. Uprawniony skutecznie wykazał, że sytuacja finansowa obowiązanego jest tego rodzaju, że nieudzielenie zabezpieczenia może uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Natomiast obciążenie hipotekami przymusowymi praw do nieruchomości należących do obowiązanego pozwoli na należyte zabezpieczenie roszczenia uprawnionego i to w pełnej wysokości, jak wynika z wielkości kwot wskazanych przy poszczególnych hipotekach w odniesieniu do wysokości roszczenia. Nieruchomości te wchodziły w skład majątku obowiązanego dopiero od 25 czerwca 2012 r., a ustanowienie hipoteki przymusowej nie wywiera negatywnego wpływu na prowadzoną działalność gospodarczą i pozwala na dalsze korzystanie ze wskazanych nieruchomości (art. 730⁽¹⁾ § 3 k.p.c.).

Natomiast oddaleniu podlegał wniosek uprawnionego o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie tj. poprzez zajęcie wierzytelności na należących do obowiązanego rachunkach bankowych i wierzytelności obowiązanego opartej na art. 175 k.s.h. w zw. z art. 261 k.s.h. w stosunku do J. Ś. oraz K. C., albowiem skoro roszczenie wnioskodawcy zostało zabezpieczone poprzez ustanowienie hipotek do pełnej wysokości, interes wnioskodawcy został należycie zabezpieczony.

Zażalenie na to postanowienie złożył obowiązanym, zaskarżył je w całości. Pozwany zarzucił orzeczeniu naruszenie art. 730¹§ 2 k.p.c. gdyż uprawniony nie uprawdopodobnił, że posiada interes prawnego w udzieleniu zabezpieczenia a mianowicie, że brak zabezpieczenia mógłby uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia i pozbawić wierzyciela możliwości zaspokojenia roszczenia oraz art. 730¹§ 3 in fine k.p.c. przez obciążenie obowiązanego ponad potrzebę. Wskazując na te zarzuty obowiązanym wniósł „o uchylenie” zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Uprawniony wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie od obowiązanego na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne i prawne poczynione przez Sąd I instancji, czyniąc je tym samym podstawą własnego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu odwoławczego twierdzenia pozwu wraz z dołączonymi do akt sprawy dokumentami w sposób dostateczny uprawdopodobniają istnienie roszczenia powoda przeciwko pozwanym o zapłatę kwoty 1.483.380 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, czego obowiązanym nie kwestionował w zażaleniu.

Wbrew twierdzeniom zażalącego uprawniony na obecnym etapie postępowania uprawdopodobnił również interes prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Obowiązanym w zażaleniu nie podważał ustaleń Sądu I instancji w zakresie jego trudnej kondycji finansowej w 2011 r., wskazał tylko, że Sąd wydając zaskarżone orzeczenie oparł się na danych historycznych. Do zażalenia jednakże nie załączył żadnych dokumentów, które dotyczyłyby jego aktualnej sytuacji majątkowej i pozwoliłyby przyjąć, że jego sytuacja finansowa w porównaniu do 2011 r. uległa poprawie. Wobec tego brak jest podstaw do przyjęcia odmiennej oceny niż przyjął Sąd I instancji, że sytuacja finansowa obowiązanego jest tego

rodzaju, że nieudzielenie zabezpieczenia może uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia.

Twierdzenia żalącego, że w sprawie nie zachodzi potrzeba dokonania zabezpieczenia z uwagi na fakt, że inwestor dokonał zabezpieczenia odpowiednich środków w depozycie pieniężnym zgodnie z art. IV ust. 8 umowy z dnia 15 kwietnia 2012 r. (k.236) są bezpodstawne. W tym zakresie Sąd odwoławczy podziela w pełni argumenty uprawnionego przedstawione w odpowiedzi na zażalenie, że środki pieniężne o których mowa w art. IV ust. 8 w/w umowy zostały zabezpieczone w celu ewentualnych roszczeń podwykonawców do inwestora, a nie wobec obowiązanego. Ustawowa solidarna odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za wypłatę wynagrodzenia podwykonawców nie daje podstaw do wywodzenia skutków prawnych rozszerzonej skuteczności zabezpieczeń roszczeń wobec jednego dłużnika solidarnego na inne roszczenia wobec drugiego dłużnika solidarnego. Poza tym w niniejszej sprawie inwestor (...) S.A. nie jest stroną postępowania. Tym samym twierdzenia żalącego o rzekomej potędze gospodarczej inwestora nie uprawdopodobniają braku interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia wnioskodawcy.

Brak jest także podstaw do przyjęcia, że wskazany w zaskarżonym postanowieniu sposób zabezpieczenia poprzez obciążenie hipotekami przymusowymi praw do nieruchomości należących do żalącego obciąża go ponad potrzebę. Obowiązany mimo podnoszonych twierdzeń nie uprawdopodobnił uciążliwości wynikających z tego sposobu zabezpieczenia, a mianowicie, że ma on wpływ na jego zdolność do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej tj. na jej finansowanie przez banki i na umowy factoringowe. Na tę okoliczność nie przedłożył żadnych dokumentów. Wskazał tylko, że usztywnienie banków w tym zakresie spowodować może istotne perturbacje w gospodarce obowiązanego z trudnymi do przewidzenia skutkami. Jednakże te twierdzenia nie są wystarczające, do przyjęcia, że wskazany w zaskarżonym postanowieniu sposób zabezpieczenia obciąża go ponad potrzebę.

Wobec tego, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie obowiązanego jako bezzasadne (pkt 1). O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. (pkt 2).

Andrzej Daczyński Elżbieta Fijałkowska Bogusława Żuber